

Forundringsperformance

T. teateravisen.dk/forundringsperformance/

October 19, 2024



'Verdens kedeligste forestilling'. Det er den dristige undertitel til forestillingen 'Hverdagen' af Live Art Danmark. Og ja. Forestillingen er ret kedelig. Meget kedelig faktisk. Også fordi den i lange passager slet ikke er nogen forestilling.

Kunstnerisk set er det egentlig det, der er pointen: At forestillingen som ægte performancekunst insisterer på IKKE at være noget værk. Som de to performancekunstnere, Ellen Friis og Henrik Vestergaard, skriver i programmet: *'Performancekunst er en konstant proces og undersøgelse, der stiller spørgsmål til virkeligheden; og gør det med virkelige kroppe, i virkelig tid og rum. Spørgsmålene er vigtigere end svarene'*.

I 'Hverdagen' står Live Art-kunstnerne begge på scenen med deres egne kroppe – suppleret med børn, som de inviterer med op på scenen. Deres idé er ambitiøs: Undervejs i denne performance vil de skabe scener, der refererer til berømte performances eller performancekunstnere. Som en subtil spejling af performancekunstens historie.

Fantasifuld røgmaskine

Første scene rummer noget af det sjoveste. Her har Ellen Friis og Henrik Vestergaard nemlig pakket sig ind i dynebetræk som en hilsen til den nu 91-årige, japanske performancekunstner Yoko Onos værker og de interviews, som hun og Beatles-sangeren John Lennon gennemførte, mens de gemte sig inde i dynebetræk under titlen 'Bagism' tilbage i 1969.

Senere inddrages børn fra publikum, når den hollandske kunstner Willem de Ritter fra Fluxus-bevægelsen citeres for værket 'Dressing' fra 1963. For børnene bliver bedt om at bytte tøj med hinanden – sko for sko, sok for sok. Det er ret muntert.

Den amerikanske maler Jackson Pollock bliver præsenteret, da hans 'Drip paintings' fra 1940'erne med påkastet maling på lærredet gladelig bliver imiteret af både børn og voksne på scenen – med kække bevægelser. Den nu 57-årige danske performancekunstner Olafur Eliasson bliver nævnt for sin tågetunnel 'Den blinde passager' fra 2010 takket være en fantasifuld røgmaskine. Og den toneangivende, nu 77-årige serbiske performancekunstner Marina Abramovic får en kærlig hilsen, når Henrik Vestergaard omhyggeligt reder sin beskedne hårpragt med en pink hårbørste til citatet 'Art must be beautiful. Artist must be beautiful'.

Absurde gentagelser

Det er dog den nu 80-årige danske kunstner Kirsten Justesen, der virker som hovedinspirationen for forestillingen. Hendes 'Husmoderballet' fra 1974-75 er den gennemgående idé i forestillingen, når hverdagens bevægelser fra diverse praktiske handlinger med madlavning og rengøring kopieres af både Ellen Friis og Henrik Vestergaard med stor ynde og overvældende charme. De skaber scener, så man kan se det absurde i dagligdagens travlhed og de evindelige gentagelser.

'Hun vil gøre alt det, hun gør derhjemme – og kalde det kunst,' lyder det om husmoderen; antagelig mere henvendt til de voksne end til børnene. Selvpræsentationen fra Ellen Friis som kunstner er dog helt klar: 'Jeg er kunstner. Jeg er kvinde. Jeg er gift, og jeg har også et barn. Og så laver jeg kunst, hvis jeg kan nå det,' som hun udtrykker det. Hvorefter især de voksne smiler og nikker anerkendende.

Kedeligt og interessant

Både Ellen Friis og Henrik Vestergaard opfører sig helt lavmælt i scenografiens køkkenagtige indretning med spisebord og køkkenborde med rød-hvide duge på et sort-hvid ternet gulv. Samtidig bobler de af velopløst selvironi i deres hvide forskerkitler og ternede husmorforklæder, som Henrik Vestergaard endda pepper op med et stramtsiddende tricot i hvid lycra. Her er ikke et øje tørt.

Børnene virker da også straks både trygge og nysgerrige ved disse to specielle voksne, der opfører sig som alt andet end forældre eller pædagoger. De er smilende og anerkendende, men de siger og gør også ting, der sikkert virker mærkeligt på ungerne.

Set med voksenøjne virker denne form dog lovlig avanceret for de 5-årige, som angives som nederste aldersgrænse. Det kan i hvert fald være svært at forstå denne performance, der både er fiktion og virkelighed på samme tid – og som beder publikum om at komme med bidrag til noget, der tilsyneladende ikke resulterer i noget endeligt.

Det er i hvert fald en dobbelt oplevelse at være tilskuer til 'Hverdagen'. Det er interessant og kedeligt på samme tid. Det er som en underholdende forelæsning, der hele tiden holder kunsten ud i strakt arm. Men det er unægtelig også imponerende at overvære disse to kunstnere bakke intellektuelt og forskernysgerrigt rundt med performancekunstens koncepter og teorier.

Noget af det virker mest for voksne. Men børnene er tydeligvis godt underholdt. Også selv om det formodentlig ikke ligner noget andet børneteater, de kan have mødt på deres vej.

Så hatten af for, at Ellen Friis og Henrik Vestergaard på denne måde insisterer på at skabe performancekunst for børn. Det er kløgtigt og ambitiøst. Også selv om resultatet af og til er kedeligt.

Køkkenarbejdets trivielle gentagelser serveres med munter selvironi og peppes sågar op med Henrik Vestergaard i stramlycra-tricot i performanceprojektet 'Hverdagen'. Foto: Live Art

Live Art Danmark:

'Hverdagen - Verdens kedeligste forestilling'

Koncept og medvirkende: Ellen Friis og Henrik Vestergaard. Konsulenter: Daniel Norback og Lars Vind-Andersen. Varighed: 45 minutter. Aldersgruppe: Fra 5 år. Turneforestilling. Oplevet 22. september 2024 på Horsens Teaterfestival. <https://liveart.dk/da/>